

מנחם בעגין.

דאס פאלק און זיין כלי-זין.

„דאס פאלק אין וואסן“ איז נישט קיין היסטארישער אנאכראניזם. דוקא אין אונזערע צייטן איז דאס אנאכראניזם געמישט וועלט-דערשיינונג. אומגעטום, וואו עס איז נאך פערטן א מינימאלער בעוואוסטזיין וועגן פאלקס-געמישט-שאפט, פערטיפט זיך די שטרעבונג צו זאמלען און מאביליזירען די אייגע-נע כוחות, כדי מיט זיי זיך אקעגענ-צוישטעלען דער פינדיליכער געפאהר, אדער אויסקעמפען א בעסערען מאר-גען. אומגעטום, וואו די הערצער פון א געוויסער גרופע פאלקען אין איין נאצ-יאנאלען רייס, שמידט מען טאג-טעגליך דעם געמישונגען רצון צו קאמף און צו ווידערשטאנד. די מעטאדען, וואס פיהרען צום דאזיגען ציעל זענען פער-שידענע, ווייל פערשידענע זענען די פעלקער זעלבסט, ווייל פערשידענע זע-נען זייערע אביעקטיווע לעבענס-בע-דינגונגען, איין פאלק שאפט און שארפט זיין ממשות'דיגע, פיסען שווארץ, דאס צווייטע פאלק בילדעט ביי זיך אויס די מאראלישע גרייט-קייט צו קרבנות און אנטשטענדיג און ציי-דאס דריטע זוכט פערבינדונג און ציי-כענט פאקטען, דאס פיערטע, דאס פינפטע - אלע געהען זיי אויף דעם-זעלבן וועג, - דעם וועג פון „פער-מאנענטער מאביליזאציע“. ווארום יע-דעס פאלק מוז זיך צופאסען צו דער היינטיגער צייט און שאפט זיין איי-גענעם נאציאנאלען וואסן - אויב עס וויל לעבען, אויב עס וויל אויסקע-מען א בעסערע צוקונפט.

און עס וואלט זיך אויסגעדאכט, אז די דאזיגע „וויקליכע וויקליכקייט“ וואלט געדארפט גילטען קודם-כל-ביים יודישען פאלק.

אונזער פאלק לעבט „אומגעטום“ יו-דען האבען א געמישליכקייט מיט אייגע-נע אויגען צו אפגערויירען די וואנד-לינגען, וועלכע קומען פאר ביי די פערשידענסטע פעלקער. גאנץ אפט ווי-דער פיהלען זיי די דאזיגע וואנדלונג-גען אויף דעם אייגענעם רוקען... די פינד פון ישראל זענען בעוואוסטע ביז צו די צייטן - נישט נאך מיט ביק-סען, נאך אויך מיט יעדען אנדערען „געווער“ פון עקאנאמישען אדער פא-ליטישען מין.

דאס אלץ זעהן מיר, דאס אלץ פיהלען מיר - און דאך זענען מיר היינט דער איינציגער אויסנאם צווישען פאלקער, דאס יודישע פאלק איז היינט פולשטענדיג ענטוואפענט - ענטוואפענט פון יענע ממשות'דיגע שוין מיטלען, וועלכע ווירקען אויפ'ן עקאנאמישען.

שע" מושלים פאדערען די דאזיגע קרבנות פון די ביידע קלאסן דער „טראנספער“, ווי יעדע אנדערע אר-בייט זייערע, איז דאך געשטיצט אויף א פונקט-פערקעהרטען יסוד. צוליב דער הנאה פון מאמענט, צוליב א פערדינסט פון א לינק-ציוניסטישער אינסטיטוציע, האבען זיי דאך געפא-פערט דעם וויכטיגסטען פאלקס-אינטע-רעס, זיין קאמף, זיין טרוים, זיין עתיד. יעדער ארבייטער, יעדער ארבייטס-געבער קען זיך אויסלעכען פון זייערע פאדערונגען, פונקטנדיג קורץ און שארף: „און איהר, פיהרער פון פאלק, זענט אויך גרייט צו אפפערען אייערע מאטעריעלע פארטיי-אינטערעסען פאר דער פרייהייט אידעע און האט איהר שוין אזעלכע קרבנות געבראכט, און ווייל קיין תשובה אויף די דאזיגע פראגען איז נישטא, נעמט מען טאקי נישט אין אכט זייערע „אפעלען“ און מען טהוט אלץ פאר זיך און נישט פאר'ן פאלק. דער מאראלישער יסוד פון דער חלוצישער ארבייט איז גע-בראכען געווארען דוקא דורך די „חלו-צישע“ פיהרער גופא. און דער פאלק-קאמף, זיין פראגעאנאליע און פראק-טיק, דער בלוט-בלבל און דער שאפ-מיט דעם ארבייטס-אבמאך דערגעגען דאס שוידערליכע בילד פון דער היי-טיגער מאראלישער פאלקס-ענטוואפ-נונג.

ואחרון אחרון - זיי האבען אויך דאס פאליטישע געוועהר געלאזט פער-זשאוערט ווערען. היינט האבען מיר פאר זיך אין ארץ-ישראל דעם גרעס-טען אויפשטאנד, אבער גלייכצייטיג זען גרעסטע סכנות. יעדער דענקענדיג יוד ווייסט דאס און פיהלט דאס, אבער זיי זענען רוהיג און „דיפלאמאטיש“. ווייטער פאלט מען אריין אין קעלבער-נער התפעלות צוליב די גרויסע שער-יולען און דער פערטסיגער „קאניונק-טור“, ווייטער זינגט מען לויב-געזאג-גען פאר'ן רעזשים און מען וויינט נישט אן אפילו מיט קיין רמו אויף די וואלקענס, וואס פערשווארען שוין איצט אונזער הארציגאנט.

דאס איז דער טויעריגער סך-הכל, דאס פאלק איז צוטיילט, צוטיילט, דעמאגא-ליזירט. און דער „דיסציפלין-קאנגרעס“ וועט דעם מצב נישט ענדערען, די שקל און וואהל-קארופציע וועט איהרע יערוואטען געבען. אויך די אפאזיצ-יאניסמען וועלען מוזען - אויפ'ן סוף פון זייער שקל-שבועה - שטעהן און „באטשנאשט“ פאר די געבענשטע בעשלוסען פון „הויכען“ קאנגרעס.

די „ענטוואפנונג“ וואלט געגאנגען ווייטער, זי וועט אבער ווייטער נישט געהן, מיט אייזערנע הענד פון ערש-טען פאלקס-דינר וועט דער פערברע-כערישער פראצעס אבנעשטעלט ווערען. דער וועמער 1935 וועט ביי אונז זיין

וואהל-מאנעוור.

יוסף שאיא, הייליג.

מיר טרעטען אריין אין דער וואהל-פאזע צום ציוניסטישען קאנגרעס. בלויז געצעהלעטע טעג שווערען אונז פון וואהל-טאג, וועלכער קומט פאר דעם 28-טען ד. ה. די הכנות צום געיעג, פרי צו פאנגען שטימען פון די וועהלער-מאסען זענען אין פולען גאנג. די גענעראל-שטאפען פון די ארגאניזאציעס און פארטייען ארבייטען פיברעהאפט, גריי-טען צו אמוניציע און אלע מינים בלי-זין אין פארם פון וואהל-ליטעראטור, אגראנאטישע און רעדנערס-צושיקען זיי אויף אלע פראגען, וואו עס קומען נאך פאר וואהל-שלאכטען.

דאס זענען געוועהנליכע, אנטענומע-נע פארמען פון וואהל-קאמפיני'ס דורך ארגאניזאציעס.

עס זענען אבער פארהאן אזאלכע, וואס בעגרינגען זיך נישט מיט בלויז פרימיטיווע מיטלען. זיי ווייסען, אז יעדע פארטיי טהוט דאס זעלבע, האט איהר אמת'ן און לאזונגען, מיט וועל-כען זי זעהן צו די מאסען און קיין גרויסע זיבען זאכען קען מען אלץ דערפון נישט דערלעבען, דאגעגען, מיט א גוטען שאך-צוג, מיט א מאנעוור, מיט א גרויסען בלאף קען מען פיעל מעהר אויפטוהן.

אזוי האבען די לינקע נעוואסט צום פערזאנלענעם קאנגרעס אויסצונגען דעם טרויריגען ארלאזאר-אומגליק צו „פאלקס-וועמער“. דער הערצליאני-שער קאנגרעס וועט זיך אויפסניי פער-זאמלען און וועט זיין - ווי הערצל האט געשריבען - „דער שבת פון יו-דישען פאלק“. ריין און הויך וועלען מיר האלטען דעם דאזיגען הייליגען „טאג פון דער נאצייע“; ווירדיג און עהרליך וועלען די אמת'ע פאלקס-שליחים ערפולען זייער מיסיע. דער מאראלישער יסוד פון אונזער אפפער-ווייגער ארבייט וועט צוריקגעשטעלט ווערען - אדאנק דעם ביישפיל פון הערצלי'ס ירוש און זיינע תלמידים, וואס זענען אלע צוזאמען די טרייעסטע דיענער פון דער יודישער פאלקס-זאך. עס וועט אויפפלאטערען די פאהן פון פאליטישער אפפנסטיאע פאר אונזער רעכט, פרייהייט און אונאפהענגיקייט. זיין וועט דאס יניע תקופה פון דראנג און פון שטום, פון קרבנות און זיעג. און דאס יודישע פאלק וועט צוריק בעקומען זיין ארגאניזירטען כח אויף דעם עקאנאמישען, מאראלישען און פאליטישען געבייט. ווייל וואס איז אזוינס: נייע ציוניסטישע ארגאניזאציע? - דאס איז: פאלק, אין זיין מעכטיגען דרייפאלכען וואפען.

אין קאמף פאר די העגעמאניע איבער'ן קאנגרעס, שלאגענדיג דערמיט דעם דם-שונא זייערען, פארטירענדיג דאס שקר-בלבל, אז דאס איז געווען מעשה-ידיהם פון די רעוויזיאניסטען, און וואס-מעהר די וואהלען האבען זיך דער-נעהנטערט, אלץ מעהר באמבעס פון שקר-בלבל האט מען געשלידערט אויף די קעפ פון די רעוויזיאניסטען, און די גרעסטע הארמאטען-שאסען פון שווער-סטען קאליבער זענען געפאלען אין די סאמע קאנגרעס טעג פאר די וואהל פון די עקעקוטיווע, וואס האט די לינקע און א גרויסער מאס צוגעהאלפן צום נאחון.

אבער נישט בלויז די לינקע ווייסען דעם „סוד“ פון וואהל-מאנעווערס-דאס ווייסען זייערע נאכשלאפער, דער „על המשמר“ גארנישט ווייניגער. א דאנק אנהאלטיקע וואהל-מאנעוור איז זיי צום פערזאנלענעם קאנגרעס געלונגען צו געווינען די ציוניסטישע וועהלער-מאסען, ארייננעמענדיג דעווערטערען און ליכע עת-לבנות'דיגע דעווערטערען און ארויסלאזונדיג די וואהל-קאטשקע, דאס זיי געהען פראייניגט מיט'ן „עת-לבנות“ און-עד, שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו“ - שוין אויפ'ן קאנגרעס האבען די דאזיגע מכלומר'שטע אלגעמיינע ציו-ניסטען פערראטען די אלגעמיינ-ציוניס-טישע אינטערעסען, געהענדיג האנד ביי האנד מיט די לינקע.

מיר ווייסען נאך נישט, וואס עס וועט יעצט נאכקומען. אויף ארויסצו-לאזען וואהל-בלאפען איז נאך צייט גע-נוג, אבער שוין פון דעם, וואס ס'איז, זעהט מען, אז דער „על המשמר“ איז גישט געוועסען מיט פערלייגטע הענד און האט שוין בעוויזען צוצוגרייטען א נאך וואויל וואהל-בלאף, ווי אזוי צו פאנגען אין גרעסערן מאסשטאב דעם נאציאנאלען וועהלער.

דאס מאל איז געפאלען דער גורל אויפ'ן האנדווערקער.

עס איז א פאקט, אז קיינער איז נישט געווען אזא גענער פון מיטעל-קלאס און פון האנדווערקער, ווי דער „על המשמר“, וועלכער, זייענדיג געטריי די לינקע פערבינדעטע, האט אבגע-שטיסען פון דער סערטיפיקאטען-עליה אפילו דעם געניסטען האנדווערקער, מעג ער האבען געהאט גאלדענע הענד און מען זיין סאך זיך נאך אזוי נויטיגען ארץ ישראל.

עס האט אויך נישט געהאלפן דאס, וואס אויך אין ענין הכשרה האט קיי-נער נישט מיטגעמאכט דאס, וואס דער האנדווערקער, וועלכער האט זייענדיג

וואס געהערט, וואס געזעהן.

אורלויב-פעליעטאן.

וואס איז אזוי שעהן, מאפעריש און רייצענד. דער גורל איז געפאלען אויף דעם הערליכען ווינקעל פון אונזער לאנד-די בעסקידען.

פון ביעלסק און ביו דער טשעכי-שער גרעניץ ציהען זיך גרויסע פארג-און וועלדער, וועלכע פערקאפען ס'אויג און דו טראכטען זיך, צי וואלט דאס אפילו דער גרעסטער קינסטלער אימ-שטאנד געווען אויסצומאהלען מיט'ן פענזעל.

דער שטאדטישער מענטש, וועלכער פערברענגט זיין גאנץ לעבען צווישען די ענגע מויערען, קאן נישט האבען קיין בעגריף, ווי הערליך און שעהן עס איז די וועלט, מיר פאלט איין א פילאזאפישער געדאנק, אז די יעניגע, וועלכע ס'קומט אויס צו בעוואונדערען די הערליכע נאטור, קען נישט, זעהענ-דיג די רייכע שפע, וואס זי פערמאגט, זיין אזוי ענגהארציג די דאזיגע מענ-שען מוזען ווערען שענער און איידע-לער, סידען אז עס איז נישטא ביי זיי אין הארצען קיין ארט פאר שעה-קייט.

איצט, ווען איך וואנדער פון ארט צו ארט, פון בארג צו בארג, און בע-וואונדער די פראכטפולע אוצרות פון דער נאטור'ס פערמעגען, ווער איך ביי זיך עפעס אזוי קליינליך, אזוי נישטיג; גלייכצייטיג ווערט די גאנצע מענש-הייט, אלע פארטייען מיט זייערע אונ-זינגע מחלוקות און אורמירעסנישען,

וואס געהערט, וואס געזעהן.

דאס יאנען זיך נאך כבוד און אמביציע אזוי פערמיר, אזוי נישטיג, אז ס'וויילט זיך געבען א שמיכעל אויף אלעם און זאגען: רייסט אייך, קינדערלעך, שלאגט אייך, ווערמלעך, וואס פאר א בעריי-טונג האט אייזער גאנצער קאמף וועגען אזאלכע קליינליכע חשבונות, אז דער גרויסער ריען, די הערליכע נאטור טהוט זיך דאס איהריגע און האט אייך אפילו נישט אין זינען.

דאס מאגישע קראפט האט די נאטור, אז וואס מעהר מען בעטראכט און מען בעוואונדערט זי, אלץ מעהר ציהט זי צו זיך. מען ווערט גארנישט מיעד צו געהן און זיך וואס אמאל אלץ מעהר בעהעפטען מיט דער דאזיגער מילדער מאמע, וואס לאשטשעט און פיעשטשעט, וואס גלעט מיט דעם קיהלען ווינטעל דאס צובראכענע הארץ, דאס שווערע געמייט, וואס די מענשען פערשאפען זיך אליין.

האב איך בשלאפען אויסצומעסטען די גאנצע בעסקידען אין דער לענג און אין דער ברייט פון ביעלסק ביז צו דער טשעכישער גרעניץ, בעטראכ-טען די מקומות, די ערטער פון שטישק, ביסטרא, אוסטראן, וויסלא, לאכאוויצע, יעלעסנא, סאפאריש, טשענטישינא ווע-נע גרעסקע-גורק, רייטשא, ווארדאן און נאך און נאך, און דאס אלץ, וואס איך זעה און הער זאל בלייבען מיין סוד; גענוג, אז איך שרייב וועגען די שטאד-טישע איינדרוקען, אזוי האב איך בע-שלאפען, ווען איך בין ארויסגעפארען אויף ארלויב, נאך הפנים, אז מיר, וואונדערליכע זענען געשטראפט מיט זען ווארעם, וואס לאזט זיי נישט צו

ביאלא.

א קליינע בריק טיילט אב די שטאדט ביעלסק פון ביאלא. פאקטיש איז דאס איין שטאדט נאך היות ווי ביו נאך דער תחמה האט ביעלסק געהערט צו בעהמען פון ביאלא צו גאליציע, איז די דאזיגע לאגע נאך אזוי געבליבען ביז'ן היינטיגען טאג, ווען ביידע שטעט געהערען שוין צו פוילען.

ביעלסק און ביאלא-כאטש דאס איז איין שטאדט שווערען זיי זיך אבער אונטער מיט זייער גאנצער געשטאל-טונג. ביעלסק איז א מאדערנע אירא-פויליש.

אין די לעהר געמוזט טוען אלע מינים עבודות פארן מייסטער און אפשר פאר די מייסטערעקע אין קיך און אויך אין ווירטשאפט, און אויך נישט ווייניגער ביים מיליטער-דיענסט, וואס מיינט סטעטייל האבען אזאלכע אדורכגע-מאכט און דעריבער איז דער בעל-מלאכה פעהיג אויך צו אלע מינים שווארצע ארבייטען און איז מוכשר לעילה, הייסט דאך אבער דעריבער די גרויפונג „על המשמר“, וואס דער טייטש איז: „השטער אויך דער וואך“ און הייסט, אז אזאלכער, אזא האנד-ווערקער, זאל חלילה נישט בעקומען קיין סערטיפיקאט, נאר דוקא א יונגלינג א „חלוץ“, וואס האט מיטגעמאכט די הכשרה-קאמפעיניע, נישט אויסלערנענדיג זיך נישט דאס און נישט יענע, נאר העכסטענס ווי אזוי צו לעבען פון איין שטעלע, ד.ה. א קבוצ-לעבען, און א פאקט איז, אז ביי דער יעצטיגער עק-זעקטיווע, וואו דער לידער פון „על המשמר“ איז דער „שר העילה“, איז דאס גאנצע סך-אזוי-גערופענע „מי-טעלשטאנד סערטיפיקאטען“ פולשטענ-דיג בטל געווארען, און אפילו קיין איינציגער פון די דאזיגע קען נישט עולה זיין, אויב ער האט נישט קיין גענוגענדע סומע געלט.

לויטע פון עולה זיין קיין ארץ-ישראל, מען האלט אין איין בלאפען און פער-בלענדען אזעלכע יודען די אויגען, און קיים בעקומט א בעל-מלאכה א סערטי-פיקאט אויפ'ן סמך פון המלצה אדער פון א דרישה, אדער ער איז עולה אלס קאפיטאליסט, צופויקט דער „על המשמר“ און צוקליינט, אז דאס איז א דאנק זייער פראקטישע ארבעטן חלוץ בעל מלאכה...

און פארוואס טהוען זיי דאס? פאר-וואס כאפען זיי זיך אין שווערען געמיט פון די דאזיגע יודען? דאס אלעס איז אויסגעזעכענט און אויס-קאמבינירט אויך וואהל-מאנעוור, אויס-צוגארען אזוי-ארום די שטימען פון טויזענדער נאציאנאלע אונפארטייאישע יודען, און דערנאך, נאך די וואהלען, וועט מען לאפען פון זיי, פון זייער נאציאנאליסטישע און איבערלאזען זיי אין זייער ענטווישונג.

ניין, אזאלכע וואהל-מאנעווערס דאר-פען נישט געדולדעטע ווערען! א יוד-מוז מען קענען איבערצייגען, אבער נישט אבגארען, פערפיהרען, אזא יוד-דארף וויסען פאר וועמען ער גיט אב זיין שטימע צום קאנגרעס, וואס איז היינט-צו-טאג אזא וויכטיגער פאקטאר אין לעבען פון די יודען, ער זאל דע-צירירען, ווי אזוי און ווער עס זאל מיט איהם רעגירען, אז ס'זאל זיין ווי-אמבעסטען פאר ארץ-ישראל און פארן כלל-ישראל.

פון די יודען, וואס פיהלען זיך אומאנהענגענע צום אלגעמיינעם ציו-ניזם און האבען צו איהם צוטרוי, דאר-פען וויסען, אז דער אמת'ער אלגעמיי-נער ציוניזם איז נאר דער „על לבנות“, די אלגעמיינע ציוניסטען פון „וועלט-פערבאנד“ (נישט וועלט-פערבאנד, וועלכע וועלכע קעמפט נישט פון היינט אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פאר דעם מיטעל-קלאס ווי פאר דעם בעל-מלאכה צוצולאזען איהם צו דער סע-טיפיקאטען-עליה; וועלכער בלאפט נישט און מאכט קיינעם נישט קיין פאלשע אילוזיעס, פון וואהל-מאנעוור, נאר עהרליך און ווירדיג פיהרט ער זיין קאמף פאר א בעסערען מארגען פארן גאנצען כלל-ישראל - און פאר איהם דארף יעדער אוועקגעבען זיין שטימע.

און די יודען, וואס פיהלען זיך אומאנהענגענע צום אלגעמיינעם ציו-ניזם און האבען צו איהם צוטרוי, דאר-פען וויסען, אז דער אמת'ער אלגעמיי-נער ציוניזם איז נאר דער „על לבנות“, די אלגעמיינע ציוניסטען פון „וועלט-פערבאנד“ (נישט וועלט-פערבאנד, וועלכע וועלכע קעמפט נישט פון היינט אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פאר דעם מיטעל-קלאס ווי פאר דעם בעל-מלאכה צוצולאזען איהם צו דער סע-טיפיקאטען-עליה; וועלכער בלאפט נישט און מאכט קיינעם נישט קיין פאלשע אילוזיעס, פון וואהל-מאנעוור, נאר עהרליך און ווירדיג פיהרט ער זיין קאמף פאר א בעסערען מארגען פארן גאנצען כלל-ישראל - און פאר איהם דארף יעדער אוועקגעבען זיין שטימע.

ZGROBIAA SHOAE
B R O D A W K I
U S U W A B E Z B O L U
B E Z P O W R O T N I E
KLAVIOL
AP. KOWALSKI

פ. בלומענקראנץ.
טעאטישער-נאציאנעלער
שטאטיש קאמערעאל-טעאטער. א קיש פארן שפילען. פיעסע אין 3 אקטען (8 בילדער) פון ה. פאדער. רעזשי: ס. דעמביטש.

אלע כמעט פראבלעמען, וואס ווע-רען פערפיהרט אין דער ליטעראטור זענען כידוע אלטע, שוין בעהאנדעלטע דורך פיעל דורות פאר אונז. אבער ליטעראטור חוץ איהרע אויפגאבען, אזוי-צו-זאגען פראבלעמען, (אויף וועלכע נישט אלע זענען מסכים) האט זי דאך ריין עסטעטישע ציעלען, און אפילו די, וואס האלטען, אז ליטערא-טור דארפט לערנען, אנווייזען, סטימו-לירען צו מעשים, נעגירען נישט די עסטעטישע פאדערונגען, קלארער: די פאקט, וועלכע דעצידירט צי דאס גע-געבענע ווערק איז ראוי אונטערזען צו ווערען קינסטלערישעס, אדער נישט. און מיר לייגען טאקע, אדער זעהען פיעל מאך ווערק, וועלכע שטעלען זיך אב אויף ערשיינענען דורך אונז בע-קאנטע, מערערע מאל בעשריבענע אין פונדעסטוועגען פערקאפען זיי אונז. פארוואס? ווייל דער מחבר האט געפ-ען א נייע פאקט, א גיי לבוש פאר די אונז בעקאנטע פראבלעמען אין אונז דערצו געוויזען ניואנסען, אין פלאג דברים קטנים, וועלכע ווערען נור געוועזען דורכ'ן געניטען אויג פון קינסטלער.

ביישפילען זענען איבריג, דער פראג-בלעם פון גוטס און שלעכטס איז דאך אזויפיל מאל בעהאנדעלט געווארען פאר געטען און פונדעסטוועגען בעק-מען אין די לעצטע הונדערטער יאה-רען ערשט דעם גרעסטען תקן אין „פאוס“ (די שפעטערדיגע ווערק, ווי: „קיין“ פון געניאלען בייראן, א. א. א. זענען קלענער סיי אין כמות און סיי אין איכות); א סך האבען גע-גריבעלט זיך אין דער מעגליכער נשמה, אבער צו אזא קראפט ווי דאס טאן פערבאנדענע פון אונזער פסי-כיק, האט קיינער אין דער רוסישער ליטעראטור נישט דערגרייכט אויסער איהם, אריינרעכענענדיג אפילו דעם גרוי-סען טאלסטוי.

הוצא לנו מזה.
מיר דארפן נישט בנצוצן ביים מעסטען דעם אכות'דיגען ווערט פון א וועק לויט זיינע פראבלעמען נייקייטען (עס האט א גרויסע בעדיי-לעך אין א האטעל-זאל.

דעם אונטערזען און וויל אויספיה-רען, בעת'ן לוסטרייען דעם פערבאנד פון די געשעהענישען, דעם נקמה-מארג אויף זיין אייגען ווייב, נור דער רעוואלוצער פערהאקט זיך.
די געשווארענע בעפרייען דעם אונטערזען און דער אדוואקאט רע-זיגנירט אין דער לעצטער מינוט פון נקמה-קאט און פערלאזט זיין ווייב.

און מיר זענען אפטע עדות ווי פרא-גען בעקאנטע און אפילו באנאלע ווע-רען אינטערעסאנט און פערקאפענדיג, בעת זיי ווערען בעהאנדעלט אדער גע-וויזען דורך א קינסטלער (מיר זעהען עס אפט אויפ'ן עקראן אויך).
די אייפערזיכט-ערשיינונג, וועלכע ווערט בעהאנדעלט אין דער דערמאנ-טער אין אנהויב פיעסע, איז אהן א שיעור מאך פערפיהרט געווארען אין דער בעלפארטיטיק, אריינרעכענענדיג, וואס האט אנאטאמישען שורש און פאר אונזער דור אפשר נישט קיין סימפא-טישע.
אמת, אייפערזיכט געהט פאראלעל מיט לעבע, ווי וואסער אין א רערל, וואס האט א געשטאלט פון א חית (פיסיגיל'יס פערבאנדענע), אבער זי באזירט אויף אונזערע ענאקאטישען געפיהל פון אייגענטום, וואס איז גע-פלעגט און געשטארקט געווארען אין משך פון טויזענדער יאהרען דורך אונ-זערע זיידעס, בעפוצט געווארען דורך דורות שרייבער און דיכטער.

אבער ווי ס'זאל נישט זיין עקזיס-טירט ביזן היינטיגען טאג דאס גע-פיהל פון אויסשליסליכער רעכט אויף א געוויסען אביעקט, וואס מיר האבען בעקומען אין אונזער בעזיצן איז אטא-וויסטיש איינגעווארצעלט אין אונז. און די פרוי געהער אויך צו די דאזי-גע ערווארבענע אביעקטען - לויט אונזערע געזעצטע בעזירען.
דער מחבר צושווייבט זיך טאקע ברייט און לאנג וועגען דעם ווי אזוי א מאן, וואס האט געוואוינען געווארען, אז זיין ווייב פערראט איהם דערשיסט זי. ער איז'עס דערגאנגען בעת ר'האט געוואלט איהר א קיש טהון, בעת זי איז געשטאנען ביים שפיגעל און גע-פארעט זיך ביי דער טואלעט (ער האט זי אונטערהויבען חושד זיין און דעם פערדאכט בעשטעטיגט).
דער מערדער דערזעהלט די מעשה זיין אדוואקאט און דער לעצטער דערגעהט אויך דאס זעלבע ביי זיין פריערשטע לעבעדיג ווייב.
דער אדוואקאט פערטיידיגט מיט היץ

א. ד. גל.
די יודישע מאמעס פראווען שוין אויף דער באהן הלכות דאטשע, שטו-פענדיג די קינדער אלע מינוט עפעס אנדערש אין מיל' אריין, די קינדער ווילען דאך מסתמא נישט עסען, מא-טערען זיך דעריבער די מוטערס און בעקלאגען זיך פאר די איבריגע פא-סאזירען אויף זייער גרויסען אומגליק, וואס ס'איז זיי געשעהן, דערווייל ווערט מען בעקאנט און מען פרעגט זיך אויס, וואהיין דער פאהרט, וואהיין יענער, און ווי ס'ווייזט זיך ארויס פא-רען אלע אין די בערג. באלד הויבט זיך אן א שמועס וועגען די מעלות פון דעם ארט און די חסרונות פון יע-נעם ארט, דאס איז אבער אלץ נוגע הלכות אכילה, דאגעגען וועגען דעם געזונד זענען אלע איינשטימיג, אז אין די בעסקידען איז וואו מען זאל נישט זיין, אומעטום פערליך און גוט.
אויף יעדער סטאציע שטייגען אב די פאסאזירער, ווער אין ביסטער, ווער אין שוויצען, ווער אין שטישק א. א. ו. אדורכטאהרענדיג זעהט מען דורך די וואגאן-פנסטערלעך א גאנצע קייט פון בערג און בערג; דער מענט הויבט איינציגווייז אן צו פערנעסען וועגען די פיעל בערג מיט צרות, וואס ער האט איבערגעלאזט אונטער-היים און ער ווערט פערצאפעלט פון די נאטירליכע בערג.
דערווייל טרעפט א רעגענדיג, און א קינסטליך, וועלכע פאהרט מיט אונז, זאגט נביאות, אז דאס איז א דריי-טאגיקער רעגען, באלד אבער בעווייזט זיך די זון, און עס שטראהלט אויף א האפנונג: אפשר וועט איהר נביאות נישט מקוים ווערען און מען וועט וואס פריעהר קאנען זיין אין די בערג? (סוף קומט).

אין א האטעל-זאל.
א פראפא דעם ביאליק הויז.
אין ביאליק איז אויף דער הויפט-גאס פערבאנדען א גרויסער סעמפעל, וואס שטעלט מיט זיך פאר א וויינע געביידע און פערנעמט א גרויסען שטח. אין דער זעלבער געביידע איז פער-האנען א גרויסער פערטעניגער זאל, א סך גרעסער, ווי אונזער קינע, „לונג“, וואס געהער צום ספארט-קלוב „מכבי“, אט דער גרויסער זאל ווערט אנגע-רופט פון ביאליק-הויז, וואו ס'איז סארגעק-פען די פערזאמלונג מיט ד'ר שווארצ-באר.
ווענטן די ביידע פערזאמלונגען איז געווען געמאלדען דורך גרויסע פלא-קאטען, בלויז אין דער פוילישער שפראך.
אין האב בעשלאפען אויסצונעמען די זעלבענהייט און בעווענען ביידע פער-זאמלונגען.
ווען כ'בין אנגעקומען אין ביאליק-הויז איז ער שוין געווען פול מיט א טויענד-קעפיגען עולם, זאגאר די גא-לעריע איז געווען איבערפולט. שווארצ-באר רעדט וועגען קאנגרעס, דער-צעהלט אויך וועגען דעם קראקאווער צוזאמענפאהר, און שייט פאך און שווע-בול אויף די לינקע, וועלכע פערזע-נען ציוניסטישע ארגאניזאציע. פעהר-הא-נען מאמענטען, ווען ער ברעכט מיט אים אין א געוויינלעך פעהרזאמען אונז זאל אפילו אפיסעל געגענער אויך, נאר זיי שטערען נישט, מאכען נישט קיין צווישענרופען, ווי מען איז דאס גע-וואוינט ביי אונז, נאר ווען עס געפעלט זיי נישט, הויבען זיי זיך אויף און פערלאזען דעם זאל. עס ווערט טאקע א שטיקעל טומעל, אבער מעהר נישט. אויף דער פערזאמלונג פון דער

האב אריינגעווארפען די זייערענע מטבע אין דער פושקע, האט זי מיר מודה געווען, אז פאר די רעוויזיאניס-טען, דאך פרעג איך זי, פארוואס זי רעדט עפעס צו מיר אויף דייטש; איז דען נישט גלייכער צו רעדען פראקט מאמע-לשון? האט זי אויסגעשטעלט אויף מיר א פאר אויגען און געע-נעטפערט; נר, איך שפרעך דאך מיט איה-נען אויף יודיש... דאס זעלבע האב איך געהאט מיט די אנדערע יונגע-לייט און פרייליינס, מיט וועלכע מיר איז אויסגעקומען צו שמועסען. אלע האבען געענטפערט אויף דייטש, כאטש ס'זע-נען פעהרזאמען עטליכע, וואס רעדען יודיש אויך, נאר דאס זענען צוגעריי-טע פון קאנגרעס-פויילען. די בייעלסקער און ביאלער יונגע, אפילו אויך די עטליכע, און זאגאר די יודען מיט פאות, האבען זיך נאך נישט אויסגעלערנט רעדען יודיש.
אין סאמע ברען פון די קאנגרעס-וואהלען.
ווען איך בין געווען אין בייעלסק, איז געווען אין סאמע ברען פון די קאנגרעס-וואהלען אין מערב גאליציען און שלעזיען האב איך טאקע אנגע-טראפען, אז אין דעמוועלבען-טאג זע-נען פארגעקומען צוויי גרויסע פער-זאמלונגען: איינע, איינגעארדענט דורך די אלגעמיינע ציוניסטען פון שווארצ-באר'ס גרופע, מיט'ן אנטטייל פון שווארצבאר'דן גופא, און א צווייטע פערזאמלונג פון דער „ליגע“, מיט'ן אנטטייל פון אריה טארטאקאווער, הפ-לעך א. אנד.
די פערזאמלונג פון די אלגעמיינע ציוניסטען איז פארגעקומען אין בייעל-סקער „מכבי“, און ביאליק-הויז, און די פערזאמלונג פון די לינקע-אין-ביא-

פעיאישע שטארט, און ביאלע מאכט דעם איינדרוק פון א פראווינצער שטע-טיל, מיט קליינע הייווקעס, מיט נישט קיין אספאלטירטע גאסען, און נישט קיין גרויסע שוויפענסטער, ביאלע אונ-טערשיידעט זיך דאך אקענען אונזערע קליינע שטעטלעך.
אויב אין בייעלסק וואוינט די אזוי-גערופענע גרויס-בורשוואזיע, וואוינטאין ביאלע דער מיטעל-מענש, דער פרא-לעטארישע און אויך א סך יודען, אין ביאלע זענען פעהרזאמען א סך פאבלי-קען, אינדערצווישן, ווען אין בייעלסק גע-פינגען זיך מעהר בירג'ס און געשעפ-טען.
גראד האב איך אנגעטראפען אויף א בלומעל-פערקויף, פון וועלכען די הכנסה איז געווען בעשטימט אויף א קאלאניע פון די רעוויזיאניסטען, און כאראקטע-ריסטיש: אין בייעלסק האט מען די בלימלעך אינגאנצען נישט פערקויפט, נאר ערשט ביי דער בריק, וואס טיילט אב בייעלסק אויף די ערשטע בלימעל-פערקויפער אויך אין די איבריגע טי-לען פון ביאלע האבען זיך געפינען בלימעל-פערקויפער; ווען מען האט מיר פארגעלייגט א בלימעל, האב איך גע-פרענט דער פרייליין אויף פראקט יו-דיש: פאר וועמען דאס געלט געהט? דעהרענענדיג מיין יודיש-לשון, האט זי געווארמען א פערזעכטיגען בליק און אנגעהויבען שטאמלען, ענטפערנדיג אויף דייטש, אז דאס איז פאר סקייטען, וועלכע וועלען פאהרען אויף א קא-לאניע אין די בעסקידען, און ווען איך האב איהר געפרענט צו-וואס פאר א פארטיי געהערען די סקייטען, האט זי שוין געוואלט רעזיגנירען פון מיר צו פערקויפען א בלימעל. ערשט ווען איך

די קאפינסקי

די צרוואכונג פון הערצליאניזם

(צו כ' תמוז)

דאס פרעשטערליכע ווארט איבערהאלט שפעט אנהאלטענע בוך ווערט פערטען אבער א לעבעדיגע אינסטיטוציע האט שטענדיג אנהאלטענע און פארטיילט וויקונג א. מ. זייערע ווערטן.

זונטאג כ' תמוז האלטען מיר א שוין דעם 31-טען יאהרצייט פון שפעט פון פאליטישע ציוניזם - ד"ר ט. ע. אדאָר הערצליאניזם אין טאג פון יאהר-צייט דארפן מיר אבגעבען א דין-וחשבון פאר הערצליאניזם גייסט, ווי צווי מיר היטען אב זיין ירושה, וועלכע ער האט אונז איבערגעלאזט - דאס איז דאס ציוני-ניסטישע געוויסען (איך שטייך אונטער געוויסען ווייל אויב ס'איז נישט פעהאן קיין געווי-סען איז אויך נישט פעהאן קיין אר-גאנוואצט).

עס איז יעצט נאך אונגעליך ווי געהערט אבצושאצן הערצליאניזם געווא-טען שריט, ווי וועלען זיין א פיהרער פון א דיסציפלינאציע מנהל און ער-וועקען אן זיי געוויסע גאנצאנאלע אספראציעס, איינפלאנצען די בערג-פען פון נאציאנאלער ווירדע און שטאלץ, און ענדליך - דעם דראנג צו פרייהייט.

אויב דעם פערשטערענעם מארשאל יועף פילסודסקי איז שווער אנגעק-מן, דאס אלע פאלאקען זאלען איהם פערשטעהן און ארויסוויצען א מעהר אקטיווען וועלען צו פרייהייט, זייענדיג דערצו אין צושטאנד פון גינסטיגע בע-דינגונגען, דאן קען מען זיך פארשטע-לען ווימער אנשטרענגונג עס האט גע-קאסט הערצליאניזם די זאמלונג פון די אקטיווע פאלקס-פוחות, וואס זענען צו-שפרייט אויף דער גאנצער וועלט.

צוגרייטונגס-ארבייטען צו די וואהלען

ווי מען טיילט מיט האט דער גע-נעראל-וואהל-קאמיטאט גאמינירט אלס פארזיענדען פון וואהל-קרייז נומער 25 אויף דער שטאדט שטענענדיק און פאליצאט דעם נאטשעלניק פון שטאדט-שען געריכט זיגמונט טרוטשינסקי און אלס זיין פערטרעטער דעם פארזיענדען פון שטאדטישען געריכט ט. ל. פערשטיין-סקי. אויפן אמת פון וואהל-קרייז-קאמי-טאט האט דער איינער מיניסטער ברעה צו רופען דעם דיוקטאט פון מלוכה'שען גימנאזיום אויפן נאמען פון ה. שענקע-וויטש - וועלכע פלאדאדאוסקי און אלס זיין פערטרעטער - רעינעט קלעמענט שוויטאליסקי.

דאס קרייז-וואהל-בירא וועט אין די נאענטסטע טעג צוטרעטען צו דער ארבייט. די שטאדט איז געווארען צו-טיילט אויף 44 וואהל-קרייזען. די וואהל-לאקאלען וועלען זיך געפונען הויפט-זעל-ליך אין די לאקאלען פון די פארווערעכע און מיטעל-שולען און מאנכע - אין ספעציעל עדינגענע לאקאלען. די צוטיי-לונג פון דער שטאדט איז פארגעקומען אויף אונז אופן, אז די צאהל וואהל-בערעכענענע וועט אין קיין שום וואהל-קרייז נישט איבערשטיגען די צאהל 1500.

די רעגיסטראציע פון וואהל-בערעכ-טיגטע צום סעגאט

אין רעגיסטראציע-בירא פון וואהל-בערעכענענע צום סעגאט הערשט א פערטערטע פרעקווענץ. עס רעיג-טירען זייער וואהל-רעכט לעהרער פון די שולען און אויסגעצייכענטע מיט פערשידענע ארדערען, א קליינע פער-אינסטרעטירונג ווייזען ארויס פארשטע-הער פון די פרייע פראפעסיעס, צווישען אנדערע דאקטוירים, אדוואקאטען און אינזשינערען.

פון "מזרחי"

שבת פ' פנחס א זייער נאכמי-טאג וועלען רעפערירען אין לאקאל פון "מזרחי" אלע 10, די ה"ה: שמואל גאלדשטיין און ה. א. יונסטער א.ד.ט.: וואס פערלאנגט דאס רעליגיעזע יו-דענטום פון 19-טען ציוניסטישען קא-גרעס? רעליגיעזע שולקים קומט מאסענוויי.

אויב די ציוניסטישע עסקנים קענען נישט פערלאנגען קיין דין-וחשבון פון דורכשניטליכע פאלקס-מענש, וועלכער איז אין בעצוג צו הערצליאניזם שפאנע פאסיוו, זענען אבער די ציוניסטישע עסקנים פערפליכטעט אליין צו שטעלען דאס געוויסען פאר א דין-וחשבון פאר דעם גייסט פון אונזער פערשטערענעם פיהרער און שטעלען זיך די פראגע: צי געהן מיר אין די וועגען, וועלכע הערצליאניזם האט אונז איבערגעוויזען - מיר איין ווארט: צי זענען מיר הער-צליאנער?

זייערע קענען נישט אלע ענטפערן מיט א דרייטען "יא". מיר זענען עדות, וואס עס איז געווארען מיט דעם זעלבען קאנגרעס, וועלכע הערצליאניזם געשאפען און ווי די "סטאטוסקוואדע", האט דעם קאנגרעס פראפאגאנדירט.

מיר האבען געזעהען לעצטענס עת פילסודסקים טיט, ווי אזוי די אנהענ-גער האבען געשוואוירען צו זיין געטרי-דעם גייסט פון פערשטערענעם מאר-שאל, און דאס איז פערשטענדליך, ווייל אזוי טהוט א פאלק, וואס וויל פער-ווירקליכען די אידעען פון פיהרער און וויל ווייטער עקזיסטירען מיט א בע-שטימטער ארדנונג.

פון דער רעוויזיאניסטישער בע-וועגונג

רפן, אז דאס הערצליאנישע געוויסען לעבט אין די רייען פון דער רעווי-זיאניסטישער מחנה. אויף ווימער דאס איז בערעכטיגט קען דיענען דער פאלק, וואס דער אביעקטיווער ציוניסט ראבי ל. ניומאן אין אמעריקא האט פירוש געזאגט: "זשאבאטינסקי איז דער נאכפאלגער פון הערצליאניזם און די רעוויזיאניסטישען זאלטען זיך פעסט ביי הערצליאניזם ירושה וועלכע זיי וועלען פערווירקליכען.

ע) אין צוזאמענהאנג מיט דער וואהל-קאמיטאט צום גרינדונגס-קא-גרעס פון דער נייער ציוניסטישער אר-גאניזאציע האט דער עקזעקוטיוו-קא-מיטעט פון "ברית הצהר" בעללאסטען אדורכצופיהרען א גרויסע פראפאגאנדע-און אויפגעווענע-קאציע. צום דאזיגען צוועק זענען מאבלירט געווארען די בעסטע רעדנער פוחות פון דער וועלט-בעוועגונג.

זונטאג, דעם 21-טען יולי 8.30 און דער קומט פאר צו דעם צוועק אין זאל "מפני" א גרויסע טרויער-אקאדעמיע געווינדעט די 31 יאהרצייט פון פער-שטארבענעם ציוניסטישען מנהיג ד"ר טעאדאר הערצליאניזם מיט דער בעטייליגונג פון בעגאבעטען און טאלאנטפולען רעד-נער קצין הנציבות מגר. מנחם בענין.

די גאנצע רעוויזיאניסטישע פרעסע אין אלע שפראכען וועט די וואך זיין געווינדעט דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע און די 31 יאהרצייט פון ד"ר הערצליאניזם.

פון דער יודענשטאטס-פארטיי

שבת, דעם 21 ד. ת. 4 נאכמ. קומט פאר א קאלעקטיווער רעפערעט א.ד.ט.: "אונזערע אויסגאבען צום 19-טען ציו-ניסטישען קאנגרעס" מיט דער בעטיי-ליגונג פון די ח"ח: איצקאוויטש, אינזש-אלינסקי, מ. רוזשעוויטש און מנח. בראטמאן.

דער שטאדטישער וואהל-קאמיטעט

צום 19-טען ציוניסטישען קאנגרעס

מערדעט, דאס די קאנגרעס-וואהלען קומען פאר זונטאג, דעם 28-טען יולי פון 10 א זייער פריה ביז 10 און ענד אהן איבעררייס אין פאלגענדע לאקא-לען:

- 1) אין לאקאל פון דער יודישער גמיע, אלע 10, די פערזאנען, וואס זייערע נעמען היבען זיך אן אויף די בוכשטאבען: I. J. K. L.
2) אין דער קאאפעראטיווער באנק, G. N. O. P. U.-7
3) אין לאקאל פון סוחרים פראיאן, אלע 5, A. D. E. F. W.-5
4) אין לאקאל פון מפני, קאטעד-ראלע 13 - B. C. Ch. H. T.
5) אין לאקאל פון קליינהענדלער-פראיאן, אגראדאווה 4 - S. Sz. Z. Z.
6) אין לאקאל פון "עת לבנות", יאסעלעוויטש 7 - R. M.

פון "ברית החייל"

אין צוזאמענהאנג מיט דער 31 יאהר-צייט פון ד"ר טעאדאר הערצליאניזם, וועלכע פאלט אויס זונטאג, דעם 21 ה. ת. און מיט דער טרויער-אקאדעמיע, וועלכע קומט פאר אויך דעם זעלבען טאג קומט פאר שבת פונקט. 4 א זייער נאכמ. אגאלעגעיניזם אסיפה פון די חברים פון "ברית החייל". אלע חברים ווענען אויפגעפארט צו זיין אנוועזענער.

פון "דבורה"

אלע חברים ווערען אויפגעפארט צו קומען שבת נאכמיטאג און אין און ענדע אנטלייצונגען אין די רעפ-ע-ראטען פון איגוד הצמ"ד.

דער זייער און דער זייער-מאכער

עס איז דא א אלטע שאלה, ווער איז פריהער געווען: די הון אדער אס איז היינט שטעלען מיר די פראגע אנדערש: ווער עווענטועל וואס איז דער געזעלשאפט נויטיגער: דער זיי-גער אדער דער זייער-מאכער? נויטיג, כרי וויסען ווימער עס איז דער זייער דארף איך נאר האבען א זייער, וועלכער געהט גוט. אבער דער פילאזאף מאכט אין דעם פאל א בעמערקונג, וועלכע מען קען נישט און עקמאכען מיט דער האנד: עס איז נישטא קיין זייער און זייער מא-כער, ווייל דער זייער-מאכער מאכט דעם זייער.

און לויט דעם געדאנקען גאנג קען מען ארויסציעהן פיעל עהנליכע מסקנות. אז מען וויל, למשל, געווינען אויף דער מלוכה לאסטעריע דארף מען הא-בען א לאס, ווייל און א לאס האט נאך קיינער נישט געווינען.

שוין דעם 13 טען אויגוסט ד. י. הייבט זיך אן די ציהונג פון דער 3-טער קלאס. עס איז די העכסטע צייט פאר יעדען, וועלכער וויל געווינען, זיך צו בעזארגען מיט א לאס. דער פלאן פון דער 33 טער לאסטעריע זעהט פאראויס חוץ די געוועהנליכע ציהונגען אין די 4 קלאסען, אויך א אומויסטע צוגאב-ציהונג אויף חנוכה.

פון זש. ט. ק.

די יודישע געוועלשאפט פאר לאנד-קענטשאפט ארדענט איין פאר די מיט-גלידער און סימפאטיקער זונטאג, דעם 21 ד.ח. אנהאלטענע נאך סמאלען. דער וועט פיהרען דורך: לעלב, שטשעקאטשין, סמאלען, אגראדויניעץ און זאווערטשע. דער צוזאמענטרעף קומט פאר אויפן באהן-הויף פונקטליך 5 א זייער פריה. דער קומענדר אויספלוג קומט פאר דעם 28 ד.ח. נאך דואלאשין דורך פאיענטשע און בושעוויצע. צוריקקעהר דורך ראדאמסק.

אנטיסעמיטישע אקציע געגען א דארפישען יוד.

אין דארף אפאטוב, נעבען קושעפין, וואוינט זייט 5 יאהר דער איינציגער יוד דוד הירש יאקובאוויטש, וועלכער האט דארט א שפיזיו געווענליך. יאקובאוויטש האט די גאנצע צייט פארנס געווען זיין פאמיליע און געלעבט בשלום מיט די דארטיגע פויערן, לעצ-טענס אבער האט מען גענומען אפט איהם אויסהאלטען די שויערן. מיט א וואך צוריק זענען בינגאכט איהם אראב-געריסען געווארען די פענסטער-לאדענס, זיין ווייב איז צושלאגען געווארען דורך דארפישע שקצים, און דאס אלעס כדי איהם צו צווינגען צו פערלאזען דאס דארף.

היינטיגע וואך האט דער בעל-הבית, אין וועמענס הויז יאקובאוויטש וואוינט, בעקומען דורך דער פאקט א ברעף און אנהאלטענע שריט, אין וועלכען ער ווערט אויפגעפארט צו דערווייטערן יאקובאוויטש'ן פון דער וואוינונג, אויב נישט - ווערט דארט געזאגט - וועט דער בעל-הבית מיט'ן יוד בלייבען און א דאך איבערן קאפ... ווי יאקובאוויטש גיט איבער ווערט די דאזיגע אקציע אנגעפיהרט דורך דער דארטיגען קריסליכען געוועהל-אייגענ-טימער, וועלכער וויל איהם ארום-ארומ-פארן פון דארף. וועגען דעם אלעס האט יאקובאוויטש געמאלדען דער פאליציי וועלכע פיהרט אנהאלטענע שריט.

בלוטיגער אנפאל אויף אנ'אר-בייטער

עהערנעכטען אין און ענדע, בעת דער 24-יעהריגער ארבייטער יועף ביעדראן האט זיך אומגעקעהרט אהיים אויף ביעגאנסקי-גאס 12, זענען נעבען דעם אזוי-גערופענעם קייזערליכען הויז צו איהם צוגעגאנגען דריי פערשוין, פון וועלכע איינער האט ביעדראנען גע-בעטען וועגען פיער צום פאפיראס.

אינ'ם מאמענט, ווען דער אומבע-קאנטער האט פעררויכערט דעם פאפ-ראס, האבען זיך זיינע חברים געוואר-פען אויף ביעדראנען. איינער פון זיי האט דעם ארבייטער אריינגעשטאכען ווילדעס אין בוין און דער דריטער האט איהם א קלאפ געגעבען מיט אן-איווען אין קאפ, פון וואס ביעדראן האט פערלירען דאס בעוואוסטן. ווען ביעדראן איז בעניסענדיג זיך מיט ביעדראנען אויף דער ערד, האבען די שלעגער זיך אויף איהם געווארפען און ווייטער געשלאגען. דאס דאזיגע בלוטיגע באד וואלט זיך זיכער טראגיש געענדיגט, אבער צום גליק זענען צופעליג ארוםגעגאנגען עטליכע דורכגעהער, און די פערברעכער זענען אין דער פינסטערניש געלעס געווארען. דער שווער-פערוואנדעטער ביעדראן איז איבערגעפיהרט געווארען אין שטאדטישען שפיטאל. זיין לעבען זראט נישט קיין שום געפאהר.

די אלארמירטע פאליציי האט אנגע-נומען ענערגישע מיטלען, כדי צו ענט-דעקען די אויספיהרער פונ'ם בלוטיגען אנטפאל, צו וועלכען עס האבען וואר-שיינליך דערפיהרט פערוענליכע חשבונות.

דער גוט-בעקאנטער "יאראנד-כאר" אין שטענענדיק און

דער אונז גוט-בעקאנטער פון די ראדיק-אוידיצעס און פון די פליטען "יאראנד-כאר" וועט דעם קומענדיגן מאנאטאג, דעם 22-טען ד. ח. 9 און ענדע אויפטרעטען אין פייערלעשער-זאל צום ערשטען מאל אין אונזער שטאדט מיט א גראנדיעזען קאנצערט פון די לעצטע שלאגערס. עס וועט אויך אויפטרעטען דער בע-ריהמטער "באייס-טעפ", וועלכער וועט פראדוצירען א רייה אמעריקאנער טענץ. אין קאנצערט נעמען אנטהיל די בע-ריהמטע סאליסטען מאראט און זאק-זשעווסקי. פריים אין די אפישען.

פערברענט געווארען א מיהל

אין דער נאכט פון 10 טען אויס'ן 11-טען ד. ח. איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער גרויסער מיהל אין דארף לוסאוויצע צווישען וועלען און דיואלאשין. דער אייגענטמער פון דער פער-ברענטער מיהל רישארד ביעלקא שאצט אב דעם שאלען אויף אן'ערך פון 75 שויענדע זלאטעס.

דירעקטאר פון דער אנבעוועטשאל-ניע צוריקגעקומען פון אורלויב

נעכטען איז צוריקגעקומען פון אור-לויב און איבערגענומען זיין אמת דער דירעקטאר פון דער אנבעוועטשאלניע טאמאשעווסקי. מארגען הייבט אן זיין 5 וואכיגען אברהם אורלויב דער הויפט-דאקטאר פון דער אנבעוועטשאלניע דר. טאדעאוש בילוכאווסקי, וועלכען ס'וועט פערטרע-טען דר. מיטשעסלאוו לעוויץ.

א גנב אויף אורלויב האט זייער געגנבעט

סטאניסלאוו גלאוואצקי, וואס איז ערשט נישט לאנג פער'משפט געווארען אויף 6 חדשים חסיסה, האט מיט עטלי-כע טעג צוריק בעקומען א 2-וואכיגען געזונדהייטס-אורלויב. גלאוואצקי האט אויסגענוצט דעם אור-לויב אויף אס אופן, אז ער האט צוגע-גנבעט אין אקטאבער 15 זלאטעס, וואס האבען געהערט צו פעליקס שלוסאר-טשיק און דעמועלבען טאג האט ער אויך געפרובט בענגען זענען דעם סוחר נאעוואק.

גלאוואצקי איז אבער געווארען פער-האלטען און אבגעשיקט צוריק אין חסיסה אריין. 30 שעה באקס פאר אלע. דער יודישער טרין-און ספארט-פראיאן "מפני" ארגאניזירט אין דער צייט פון 1-טען ביז'ן 30 אויגוסט א 30-שעה'דיגער באקס-קורס פאר פער-אינס-מיטגלידער און נישט-מיטגלידער. יעדער איינער קאן זיך אויסלענען באקסען. די טרע-נינגען וועלען פארקומען פון 1 אויגוסט יעדען טאג אין לאקאל פון "מפני". מיט דעם קורס פיהרט אן ה' שפע-ראווסקי, וועלכער האט געענדיגט דעם אלפיליזשען אינסטרקטארען-קורס. דער קורס איז פריי פון יעדען אבזאהל.

איינשרייבונגען נעמען אן דער סעק-רעטאראט פון "מפני" יעדען טאג פון 8-10 און ענד.

שרעקליכער פארמאל אויף דער 3-מאיי-גאס

א שוידערליכע פאסירונג איז זיך עהערנעכטען פערלאפען אין הויז נר. 22 אויף דער 3-טע מאי-גאס. אינ'ם דערמאנטען הויז האט מען איבערגעפיהרט פערשידענע זאכען, צו וועלכען ס'האבען זיך צוגעקוקט פיעל קליינע קינדער פון די שכנות'דיגע היי-זער. נאכדעם, ווי די דאזיגע ארבייט איז געווארען פערענדיגט, האבען צוויי עלטערע יונגלעך געוואלען פערמאכען דאס טויער. דערביי איז פדאי אומ-מעקזאם צו מאכען, אז דאס דאזיגע טויער איז צוגעפעסטעט צו צוויי סלוי-פעס, וועלכע זענען אונטערגעלעהנט אויף א 4 מעטערדיגע מויער פון קאלך-שטיינער, און פונדאמענט.

ביים פערמאכען דאס טויער האבען די לוסטיגע יונגלעך א שטארקען טריי-סעל געהאן מיט'ן טויער און אין דעם זעלבען מאמענט האט זיך דערהערט א שטארקער קלאפ פון דער אומפאלענדער מויער. פון אונטער דער מויער האבען זיך דערהערט מורא'דיגע קולות פון פערוואנדעטע קינדער. די אלארמירטע שכנים זענען צוגעטרעטען צו באלידער-הילף און פון היינטער די פערבלוטיגע שטיינער ארויסגעצויגען א בעוואוסטלאך-זען די 6 יעהריגע אליצא גווינער. דאן איז ארויסגעצויגען געווארען דער 7-יעהריגער יעושי געבערט, וועלכער איז צוגעקוועטשט געווארען מיט א סלופ אזוי פאקטאל, אז דער אייזערנער טייל האט איהם געטרעפן אין מוח און מאמענטאל דער'הרג'עט. די אלארמירטע פאליציי און גיכע-הילף האבען דאס שווער-פערוואנדעטע מייערעל איבערגעפיהרט אין שטאדטישען שפיטאל און דאס דער'הרג'עטע יונגעל איבערגעלאזט אין דער היים ביז'ן אן-קומען פון דער מעדיצינישער אויספאר-שונגס-קאמיטע.

כאראקטעריסטיש איז, אז דאס קינד האט, ווי פארפיהלענדיג דעם טראגישען סוף, נאכ'ן אבעסען געזאגט צו דער מוטער: "גיב א קוש; א דאנק פאר אלעמען" און ארויסגעלאפען אויפ'ן הויף. 5 מינוט שפעטער איז שוין דאס קינד געווען טויט.

פראַצעס פאַר פערשפרייטען קאָמוניסטישע ליטעראַטור.

דער געריכטס פּערהאַנדלונג איז געווען די ערקלערונג פונ'ם צוואנציקן, וועלכע האט אונטער א שבועה פּעסעטשטעלט, אַז זי האט אַליין געזעהן, ווי דאָווינער ווייטש האט פּינאַנצירט דערוואַרפן די אויפ-רופען, אבער שפּעטער בעת'ן קרייז-פּערהער האט זי אָנגעשוואַכט די קע-טענאַרישקייט פון איהרע פּריהעריגע ערקלערונגען.

אויפ'ן פּאַרשלאַג פון געריכט זענען גערופען געווארען אלס צוגאַב-עדות וויקטאָריאַ בושעווינסקאַ און יעקב גאַ-טיינער, איינוואוינער פונ'ם זעלבן הויז ווארשאווער 39, וועלכע האבען ער-קלערט, אַז די דיענסט קאַל האט אין א צופעליגען געשפּרעך אויסגעדריקט אַ צווייפּעל, צי דער ארעסטירטער דאָווי-דאָוויטש איז ווירקליך דער, וועלכער האט פּערשפּרייט די פּלאַג-בלעטלעך.

בעת דער ווייטערדיגער פּערהאַנדלונג האט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די דיענסט קאַל בעזיצט ווייניג אינטעליגענץ, וואס ס'קען דיענען אלס בעווייז, אַז בעת דער פּערטיידיגער האט זי געפּרעגט ווי עס זעהט אויס די וואוינונג פון איהרע בעל-בתיים, האט זי נישט געקענט אַרויס-זאָגען קיין וואָרט און זיך פּערטיפט אין א פּאַנגען שטיששוויגען.

די פּערטיידיגונגס-עדות האבען דאַנע-גען פּעסעטשטעלט, אַז אין די פּריה-מאַרגען-שעה'ן האבען זיי דאָווינער'ס פּרע-זענען ביי דער אַרבייט.

דאס קרייז-געריכט האט נאכ'ן אויס-הערען די רעדעס פון פּראָקאָראָר און פּערטיידיגער דעם בעשולדיגטען פּריי-געשפּראַכען, אונטערשטרייכענדיג אין דער מונדליכער בעגרינונג פון אור-טייל, אַז דאס געריכט האט נישט גע-קענט פּעראַורטיילען, שטיצענדיג זיך בלויז אויף די ערקלערונגען פון דער אַזוי-ווייניג אינטעליגענטער דיענסט קאַל, וועלכע איז געווען דעד איינציגער בעשולדיגונגס-עדות.

עהערנעכטען איז דורכ'ן היגען קרייז-געריכט געמשפט געווארען דער קאַמפּ-שען-מאַכער הירשל דאָווינער'ס אלט בעשולדיגטער אין פּערשפּרייטען קאַמו-ניסטישע ליטעראַטור.

אלס הויפּט-עדות איז אַרויסגעטרעטען דער פּאַליציי-פּונקציאָנאַר כּמיעלעווסקי, וועלכער האט אַדורכגעזענדיג אין דער נאָהנט פון רוג קרוטקאָ און ווארשאווער גאַס זיך דערוואוסט וועגען צווארפן פּלאַג-בלעטלעך, אבער דעם שולדיגען האט ער שוין אויפ'ן אַרט נישט געטראָ-פּען. פון איינעם פון די דורכגעזעהר האט ער זיך דערוואוסט, אַז סטאַניסלאָ-וואַ קאַל, א דיענסט פון הויז ווארשא-ווער 39 האט שפּאַצירענדיג מיט א קינד פון איהרע ברויט-געבער געזעהען דעם דאָווינער קאַפּאַרטער.

כּמיעלעווסקי איז דאַן אַוועק צום משרת קאַל, וועלכע האט איהם אין קורצע שטריכען קאַראַקטעריזירט דאס אויסזעהן פונ'ם פּערשפּרייטער פון דער קאַמוניסטישער ליטעראַטור. נאכ'ן אַוועק-געהן האט כּמיעלעווסקי אויפ'ן רוג גע-טראָפּען אַנ'אונבעקאַנטען יונגעראַמן, וועלכער האט לויט זיין מיינונג אויס-געזעהען אַזוי, ווי עס האט איהם פאַר-געשטעלט די דערמאַנטע דינסט. אויף דעם סמך האט ער איהם פּערהאַלטען, אונטער'ן חשד פון פּערשפּרייטען אַנטי-מלוכה'שע אויפּרופען. די קאַפּאַרנאַטאַציע פון פּערהאַלטענעם מיט דער דיענסט קאַל, וועלכע האט אין איהם דערקענט דעם קאַפּאַרטער האט נאך שטאַרקער פּערפּעטיגט זיין חשד. דער פּערהאַל-טענער האט זיך אַרויסגעוויזען אלס הירשל דאָווינער'ס.

עהערנעכטען איז ער גע'משפט גע-ווארען דורכ'ן היגען קרייז-געריכט אונ-טער'ן פּאַרזיך פון ריכטער נאַקאַנעטשני. פּערטיידיגט האט אדווא. יאַצקיס מאַר-קאָוויטש.

דער טענסטאַנעלסטער מאַקענט פון

מלעטשאַרניע, נאַביאַליי 2 אַלע 37

פּריהעטיקס, אַווענד-ברויט מיט אַ רייכען מעניו צו זעהר פּיליגע פּרייזען. קעפּיר פּריש, גוט און פּיליג. בעמערקונג: אויפ'ן אַרט שאַך, דאַמינאַ און אַנדערע שפּיעלעך.

אונגאַרישע סקויטען אויף דער יאַסנאַ-גוראַ

שבת אין דער פּריה איז אויפ'ן וועג קיין ספּאַלע אויפ'ן סקויטען-צוזאַמען-פּאַהר אָנגעשטיגען אין טשענסטאַקאָו א גרופע אונגאַרישע סקויטען אין דער צאַהל פון 550 פּערזאָן מיט'ן געוועזע-נעם פּרעמיער גראַף פּאַוועל טעקעלי אין דער שפּיץ.

אין נאַמען פון דער שטאַדטישער בעפעלקערונג האט בעגריסט די געסט דער שטאַדט-פּרעזידענט מאַצקעוויטש, אין דער געזעלשאַפּט פון מיטגלידער פון דער שטאַדט-פּערוואַלטונג. די בע-גריסטונג האט פּרעזידענט מאַצקעוויטש פּערענדיגט מיט'ן אויסרוף: „זאַל לעבען אונגאַרן“. דערנאָך האט דער אַרקעסטער פון 27 פּ.פ. געשפּילט דעם אונגאַרישען ווי אויך דעם פּוילישען הימן.

גראַף טעקעלי האט אָנגעזענעמפּערט אויף פּרעזידענט מאַצקעוויטש'ס בעגרי-סונג, אונטערשטרייכענדיג די פּויליש-אונגאַרישע פּריינדשאַפּט. דאַן האט דער אויסגעצייכענטער אונגאַרישער אַרקעס-טער געשפּילט דעם פּוילישען הימן.

די אונגאַרישע סקויטען זענען דאַן מיט זייערע פּאַהנען אַוועק אויף דער יאַסנאַ-גוראַ, וואו זיי האבען פּערבראַכט עטליכע שעה, בעזוכענדיג דעם קלויס-טער-אוצר און אלע אַנדערע זעהענס-ווירדיגקייטען.

אַרום 12 א זיינער מיטאג זענען זיי אָנגעפּאַהרען קיין ספּאַלע, אין דער געזענענען האבען אנטטייל גענומען פאַרשטעהער פון דער מאַכט, מיט'ן סטאַרשטע אַנגאַווסקי און פּרעזידענט מאַצקעוויטש אין דער שפּיץ, ווי אויך א גרויסע צאַהל בעפעלקערונג.

Rozjaśnia i nadaje przepiękny blond kolor włosom ORION - ESSENCJA Rumiankowa.

פון שטאַדטישען געריכט.

דער 28-יעהריגער יועף גאַרוס איז אָנגעקלאַנגט געווארען דורך זיין אייגען ווייב, וועלכע האט זיינער צייט געמאַל-פּערקויפט איהר בעטנעוואַנד.

דער דאָווינער טהאַט האט גורם געווען גאַרוס'עס לעבענס-טראַגעדיע, וועלכער שלאַפּט פון דאַמאַלס אָן צוגעדעקט מיט א מאַרינאַרקע, פּערלאַזט פון דער פּרוי. אויף דער פּראַגע פון ריכטער, צי דער אָנגעקלאַנגטער איז זיך מודה אין דער גנבה, ערקלערט גאַרוס:

— מ'קען זאָגען, אַז איך בין זיך נישט מודה, כ'האַב געוואלט בעצאַהלען דירה-געלד און כ'האַב נישט געהאַט קיין געלד. קיין טשענסטאַקאָו בין איך גע-קומען פון פּושטשעו (נמיגע ווענגלאַוויץ) מיט מיין פּרוי און דאַן זענען מיר אַוועק צו-פּיס קיין שלעזען, וואו מיינ פּרוי'ס ברודער איז איהר שולדיג געווען א חוב פון 950 זל'טעס. ווען מיר זע-נען צוריקגעקומען האב איך געדינגען בשותפות מיט מיינ שוועסטער א שטוב פאַר 6 זל. א חודש. די שוועסטער האט געזאַלט צאַהלען 3 זל. און די רעשט 3 זל. איך און מיינ פּרוי. ווען עס איז געקומען דער 1-טער האב איך פּערקויפט דער שוועסטער דאס בעטנעוואַנד פאַר 11.50 זל., אבער איך האב געהאַט די מיינונג עס אויסצוקויפּען.

דאס געריכט האט גאַרוס'ן פּער'משפט פאַר פּערקויפּען דאס בעטנעוואַנד, וואס איז געווען זיין פּרוי'ס אייגענטום אויף 1 חודש אַרעסט, אָבלענענדיג דאס אויס-פיהרען די שטראַף.

דעם 15 אויגוסט זאַלען אַלע טראַגאַנעס בעזייטיגט ווערען פון אַלטען מאַרק.

מיטוואַך האט א דעלעגאַציע פון קריסטליכע מאַרקשטייער פון זאַוואָדזע צוזאַמען מיט א פאַרשטעהער פון צענ-טראַפּלידזשען קליינהענדלער-פּערבאַנד ווידער בעזוכט דעם שטאַדט-פּרעזידענט ה' מאַצקעוויטש און אויפגעפּאָדערט צו בעזייטיגען אַלע ביז-יעצטיגע טראַג-גאַנעס פון אַלטען מאַרק.

ווי מיר דערוויסען זיך וועלען אין רעזולטאַט פון דער דאָווינער אינטער-ווענץ דעם 15 אויגוסט בעזייטיגט ווע-רען אַלע טראַגאַנעס פון אַלטען מאַרק.

ושוונאַליטען — סקויטען פון דער גאַנצער וועלט קומען קיין טשענ-סטאַקאָו.

אין די נאַהעסטע טעג קומט קיין טשענסטאַקאָו אַנ'אויספּלאַג פון סקויטען-זשורנאַליסטען, וואס איז רעפּרעזענטירט דורך אַלע נאַציאָנאַליטעטען, וואס הא-בען אַנטייל גענומען אינ'ם צוזאַמענפּליה אין ספּאַלע.

דער דאָווינער אויספּלאַג וועט פאַרקומען אין אַלע גרעסערע שטעט אין פּוילען.

פון דער פּאַליציי.

געכטען איז צוריקגעקומען פון אַב-רוה-אורלוב דער לייטער פון 2-טען פּאַליציי - קאַמיסאַריאַט פּאַדקאַמיסאַר טראַבאַעל און איבערגענומען זיין אַמט. צוגעגאַנגען אַ האַנד-זייגערל.

באַרבאַרע מאַקאַרעט יאַדווינע-גאַס 17 האט געמאַלדען דער פּאַליציי, אַז פון איהר וואוינונג האט מען צוגעגאַנגען א האַנד-זייגערל אין דער ווערט פון 15 זל'טעס. אין דער דאָווינער גנבה איז זי חודש בראַנסילאָו קרישאַק'ן, איהר געוועזענעם סובלאקאַטאַר, וועלכער וואוינט אין דאָרף דילוב, ראַדאַמסקער פּאַוויאַט.

Potrzebna sprzedawczyni do składu

Wiad. w redakcji dla M. A.

נפטר געוואָרען דער וויערושאַווער רב זייל

פּערג. שבת איז אין וויערושאַו און עלסטער פון 64 יאָהר נפטר געוואָרען דער אַרטיגער רב הרב אברהם סנדיל אינבאַך.

דער רב האט גע'שמוט אַלס גדול בתורה, חכם און חריף, דאביי איז ער געווען אַ שטאַרקער אַנדוה'שער קנאי. צוזאַמען מיט'ן פּערמאַכען די אויגען פון רב איז אויפגעשווימען די רבנים-פּראַגע, ווער עס זאָל זיין דער ממלא-מקום. עס פּערשטעהט זיך, אַז די פּראַ-גע איז פאַר דער שטאַרט נישט געווע-זען אַזוי ברענענד. די שטאַרט האט זיך גערן געוואלט אַברוהען אַ צייט פון דער רבנים פענסיע און וואלט יוצא געווען צייטווייליג מיט אַ מורה-הוראה, אָבער די פּעראינטערעסירטע צדדים האבען נישט גערוהט און געוואלט שוין זיך פּערוויכערען דאס רבנים-בענקלי-אַזוי ווי עס האבען זיך אָבער געשאפען צוויי צדדים, איינער - און דאָס דער גרעסטער טייל - וואס האט געוואלט זעהען זיין איידעם משה אליעזר קלי-גער אַלס רב און דער צווייטער, וואָס האט געוואלט ר' יעקב שלמה קאָוואַל-י.

אָנזווייזונגען אויף אלע שטעט פון סאַו-רוסלאַנד אויף „טאַרנסין“ נאָמען און

און אבטיילונגען Bank Gospodarst. Krajowego, Bank PKO, און אבטיילונגען (22.000 פּאַנסט) Państwowy Bank Rolny (פּ.ק.ר.ב.) ביי אלע פּאַנסט-טעמען Pow. Bank Kredytowy S. A., Bank Zachodni S. A., Tow. „Hias“, Pow. Bank Związkowy, Bank Handlowy, Bank Związku Spółek Zarobkowych, D/B T. Bunimowicz, Wilno Oddział Banku Drezdeński.

וויקריט - בריקט נעמען און אלע פּאַנסט-אבטיילונגען. און אַנדערעך w Gdańsku

פּאַדערט די נייע פּריוואַטע קאָרפּאָרעציע פּרייזען.

אינפּאַרמאַציע ערשטלעך אלע דערמאַנטע אינסטיטוציעס און די געוועזענע „הי'סם“ Warszawa, Plac Grzybowski 10. Tel. 275-63.

אַ קראַנקער מאַגען

איז אַפּט גורם פּערשידענע קראַנקהייטען.

ZIOŁA z GÓR HARCU Dra LAUERA

איז א גוט מיטעל צום רעגולירען דעם מאַגען. זיי בעזייטיגען אַבסטרואַקציע, זענען א מילד, נאַטירליך דורכרייניגונגס-מיטעל זיי בעזייטיגען די פּוילינגס-עלעמענטען, וועלכע פּעריסמירען דעם קרפּער

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA

ווערען אויך גערן געברויכט דורך קראַנקע ביי לעבער-לידערן נירען, גאַל-שטיינער און מערידען.

Kino „LUNA“ KINO „EDEN“.

דער שענסטער פילם

Miłość Fraulein Doktor (די פּעריהמטע פּרוי-שפּיאַן) אין די היפּט-ראַלען: מינאַ לאַי און וואַרוז ברענט. איבער'ן פּראַגראַם: אינלענדישע אַק-טואַליען און פּאַסט.

Czysta cera bez plam i piegów to: Krem „ORLANDO“

חויף דעם: הערליכע צוגאַבען. בילעטען פון 35 גראַשען אָן.

Redaktor i wydawca: B. Bocian Druk. B. Bocian, Aleja 6

עגזיסטירט פון 1898 יאָהר.

אין דער גוט-בעקאַנטער דרוקעריי פון

ב. באַטשאַן

ווערט אויסגעפיהרט אַלעראַרט דרוק-אַרבייט, ווי:

בריעפבויען קאַפּערטען פּאַסט - קאַרטען

א. ז. ג. פּיליגער ווי יבעראַל.

בעמערקונג: קלעפּסידרעס ווערען אויסגעפערטיגט און אויסגעקלעבט אין משך פון 1 שעה